

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๑๓/๒๕๖๘

วันที่ ๒๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง

นายสมคิด มะธิปะโน ที่ ๑
นายอดิศักดิ์ อำไพศรี ที่ ๒
นายยุทธศาสตร์ วงศ์อาษา ที่ ๓
นายชูศักดิ์ ปักเคทา ที่ ๔
จำเอก อำนาจ วินทะวุธ ที่ ๕
นางสาวสมกมล พุฒกนกรรรม ที่ ๖
นายสิริเรืองชัย โชควัฒนพรหม ที่ ๗
นายสมคิด บุญประสงค์ ที่ ๘
นายธารณ ภัคดีสุวรรณ ที่ ๙

ผู้ร้อง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ ๑
พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษ
ฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๔ ที่ ๒
ศาลฎีกา ที่ ๓

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสมคิด มะธิปะโน และคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๒ -

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสมคิด มะธิปะโน (ผู้ร้องที่ ๑) นายอดิศักดิ์ อำไพศรี (ผู้ร้องที่ ๒) นายยุทธศาสตร์ วงศ์อาษา (ผู้ร้องที่ ๓) นายชูศักดิ์ ปักเคหา (ผู้ร้องที่ ๔) จำเอก อำนาจ วินทะวุธ (ผู้ร้องที่ ๕) นางสาวสมกมล พุฒนภนกรรม (ผู้ร้องที่ ๖) นายสิริเรืองชัย โชควัฒนพรหม (ผู้ร้องที่ ๗) นายสมคิด บุญประสงค์ (ผู้ร้องที่ ๘) และนายธารณ ภัคดีสุวรรณ (ผู้ร้องที่ ๙) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งเก้าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ในการไต่สวนข้อเท็จจริง กรณีกล่าวหาและชี้มูลความผิดทางอาญาต่อผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ เกี่ยวข้องกับการทุจริตสอบแข่งขันบรรจุบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ และใช้หน้าที่และอำนาจไต่สวนคดีเรื่องเดียวกันซ้ำอีก ๑๙ คดี เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งการกั้นนายสนั่น บุญคะสีหาไว้เป็นพยาน เป็นการใช้หน้าที่และอำนาจโดยมิชอบ เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อมาพนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต ๑ ภาค ๔ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ยื่นฟ้องคดีต่อผู้ร้องทั้งเก้าต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๔ ในความผิดดังกล่าวจำนวน ๑๙ คดี ผู้ร้องทั้งเก้าเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นโจทก์ฟ้องคดีโดยไม่มีการมอบหมายจากอัยการสูงสุดให้ดำเนินคดีแทนเป็นการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้อำนาจเฉพาะอัยการสูงสุดเป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดี นอกจากนี้ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๔ พิพากษาลงโทษผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน และศาลฎีกา (ผู้ถูกร้องที่ ๓) มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ร้องทั้งสองฎีกาและประกันตัวทั้งที่เป็นการกระทำผิดที่มีข้อเท็จจริงเดียวกัน แต่ถูกกล่าวหาและดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยในมูลคดีเดียวกัน บางคดีผู้ถูกร้องที่ ๓ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกาและไม่รับฎีกา แต่บางคดีมีคำสั่งให้รับฎีกา และบางคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ดังนั้น การกระทำของผู้ร้องทั้งสามเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาตรา ๑๘๘ มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒)

- ๓ -

ผู้ร้องทั้งเก้ายื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทั้งเก้าทราบว่าเป็นเรื่องร้องเรียนอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องทั้งเก้ามีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องทั้งเก้าขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การใช้หน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการดำเนินคดีอาญาทั้ง ๑๙ คดี ในเรื่องเดียวกัน ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

๒. การใช้หน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ไม่ดำเนินคดีกับนายสนั่น บุญคุณะสีทา เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสาม

๓. การใช้หน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการไต่สวนดำเนินคดีกับผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒)

๔. การใช้หน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการไต่สวนและชี้มูลความผิดไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคสอง

๕. ผู้ถูกร้องที่ ๓ อนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างฎีกาในคดีหมายเลขดำที่ อท. ๑๐/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๓๕/๒๕๖๓ แต่ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ร้องที่ ๒ ได้รับสิทธิปล่อยตัวชั่วคราว ในคดีหมายเลขดำที่ อท. ๑๖๘/๒๕๖๒ , อท. ๔๙/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๒๘,๑๒๙/๒๕๖๔ ในระหว่างการพิจารณาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคสองและวรรคห้า และมาตรา ๑๘๘

๖. การใช้หน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๓ อนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นฎีกาในคดีหมายเลขดำที่ อท. ๑๐/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๓๕/๒๕๖๓ คดีหมายเลขดำที่ อท. ๖๓/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๓๖/๒๕๖๓ แต่ไม่อนุญาตให้ยื่นฎีกาในคดีหมายเลขดำที่ อท. ๘๕/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๑๐/๒๕๖๔ ซึ่งมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกัน

เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และไม่ให้ออกาสจำเลยในคดีอาญาต่อสู้คดีได้เต็มที่ ขัดต่อหลักนิติธรรม
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๗ วรรคสาม

๗. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

๘. การใช้หน้าที่และอำนาจของผู้ร้องที่ ๒ โดยไม่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินคดีจากอัยการสูงสุด
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒)

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งเก้าต้องด้วยรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญ
คุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง
และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้
อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี
ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่
วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น
ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘
วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้อง
ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาล
เห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า
“การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจาก
การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณี

อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับแก่การยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรา นี้ด้วยโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ผู้ร้องทั้งเก้ากล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้อำนาจหน้าที่ได้ส่วน ซึ่งมูลความผิดทางอาญาและดำเนินคดีกับผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ เกี่ยวข้องกับการทุจริตสอบแข่งขันบรรจุบุคคลเป็นพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม เป็นการใช้นิติอำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสาม มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง การฟ้องคดีของผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่ปรากฏว่าได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุด เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) และการพิจารณาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ไม่รับฎีกาและไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสาม มาตรา ๒๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า และมาตรา ๑๘๘ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องทั้งเก้ายื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้ร้องทั้งเก้ามีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม

- ๖ -

เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบปรากฏว่า เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งเก้าไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องทั้งเก้ากล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญบัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งเก้าไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

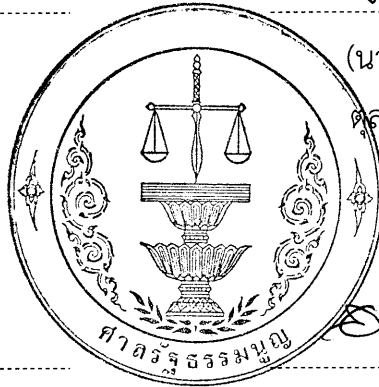
(คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๙)

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสรารุช ทรงศิริไล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ